

Aan
De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
1 maart 2023
Ons kenmerk
Cft 202300022
Pagina
1/8

Uw kenmerk

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Bijlage

-

Onderwerp
Reactie op de vierde uitvoeringsrapportage 2022

Geachte heer Irion,

Op 15 februari 2023 ontving het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de uitvoeringsrapportage (UR) over het vierde kwartaal van 2022. Met dit schrijven ontvangt u de reactie van het Cft op deze UR. Een afschrift van dit schrijven wordt aan de Staten en aan de minister-president van Sint Maarten verstuurd.

Toetsingskader

Conform artikel 18 lid 1 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) ontvangt het Cft de UR uiterlijk zes weken na afloop van ieder kwartaal. Het toetsingskader voor de beoordeling van de UR wordt gevormd door de Rft, aangevuld met de aanwijzing die de Rijksministerraad (RMR) in september 2015 heeft gegeven aan het bestuur van Sint Maarten.¹ Vanwege de coronacrisis heeft de RMR aan Sint Maarten, op diens verzoek, toestemming verleend om, op basis van artikel 25 lid 1 van de Rft, voor het jaar 2022 af te wijken van de centrale begrotingsnorm van artikel 15 lid 1 sub a van de Rft.² De RMR besloot op 30 september 2022 het land Sint Maarten voor het gehele jaar 2022 een maximaal begrotingstekort op de gewone dienst van ANG 40 miljoen toe te staan.³ Dit maximaal toegestane tekort is bepaald op kasbasis.

¹ Staatsblad 2015, Besluit van de 30e oktober 2015 tot afkondiging van het Besluit van 8 september 2015 houdende het geven van een aanwijzing aan het bestuur van Sint Maarten tot het oplossen van de ontstane betalingsachterstanden, de compensatie van gerealiseerde tekorten op de gewone dienst in periode 2010-2014, het in de begroting 2015 en de meerjarenbegroting volledig opnemen van de zorg- en pensioenuitgaven en het nemen van maatregelen ten behoeve van een houdbaar pensioen- en sociale zekerheidsstelsel. De RMR heeft op 18 april 2019 besloten tot verlenging van de aanwijzing, maar over de nieuwe termijnen heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden.

² BZK, kenmerk 2022-0000072810, Besluitvorming Rijksministerraad 4 februari, d.d. 17 februari 2022.

³ BZK, kenmerk 2022-0000552637, Besluitvorming Rijksministerraad 30 september, d.d. 14 oktober 2022.

Sint Maarten dient bij de vierde UR 2022 de verschillen toe te lichten tussen deze kas-benadering en de baten-lasten-benadering van de begroting. Sint Maarten dient bij de vierde UR ook toe te lichten hoe Sint Maarten omgaat met de wettelijke vereiste tekortcompensatie in combinatie met de meerjarige aflossingsverplichtingen van het land.

Oordeel

De vierde UR toont een tekort op de gewone dienst tot en met het vierde kwartaal van 2022 van ANG 39 miljoen. Het resultaat valt daarmee positiever uit dan het voor 2022 begrote tekort van ANG 101 miljoen. Dit wordt onder meer veroorzaakt door onderbesteding op de posten goederen en diensten en personeelslasten en een hogere realisatie van de baten. Sint Maarten licht in de UR het tekort op basis van de kas-benadering en baten-lasten-benadering cijfermatig toe. Uit deze toelichting blijkt dat Sint Maarten binnen het voorlopig maximaal toegestane tekort blijft. Sint Maarten licht in de UR ook toe dat er gesprekken worden gevoerd met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) over tekortcompensatie in combinatie met een duurzaam meerjarig financieringsplan voor lopende leningen.

De extra inspanning op de inning van erfpacht en casino controllers fees lijkt zich te vertalen in hogere baten. Dit is positief. Het Cft adviseert hervormingen voortvarend door te voeren op onderdelen van het belastingstelsel, zoals dit nu gebeurt bij de logeerbelasting. De post overige baten bestaat deels uit baten die nog niet zijn toegerekend aan de juiste belasting- en vergunningssoorten, waardoor de beoordeling van realisatie versus begroting wordt belemmerd. Omdat de realisatie in 2022 van deze baten een uitgangspunt vormt voor de begroting 2023, is toerekening aan de betreffende batensoort van belang voor een realistisch begroting 2023. De logeerbelasting komt in 2022 uit boven het niveau van 2019. Dit bevestigt het beeld dat het verblijfstoerisme in 2022 sterk herstelde.

Sint Maarten begrootte ANG 42 miljoen aan investeringen in 2022, maar investeerde daadwerkelijk ANG 0,6 miljoen. De vastgestelde begrotingswijziging (BW) 2022 week dermate af van de door de RMR genomen besluiten en de realiteit, dat het Cft niet kon instemmen met de voorgenomen lening voor de investeringen.⁴ Het Cft adviseert Sint Maarten om de begroting 2023 zo snel mogelijk vast te stellen, zodat de voorgenomen investeringen kunnen plaatsvinden.

Het cumulatieve tekort van de zorgfondsen bedroeg eind 2021 ANG 345 miljoen en het verwachte tekort van het uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekostenverzekering (SZV) over 2022 is ANG 95 miljoen. Het Cft blijft aandacht vragen voor de zorgwekkende financiële situatie van de zorgfondsen. Van belang voor het doorvoeren van hervormingen in de zorg is dat er een realistische meerjarenbegroting is.

⁴ Cft, kenmerk Cft 202200154, Advies bij de vastgestelde begrotingswijziging 2022, d.d. 6 december 2022.

Toelichting

Gewone dienst

In tabel 1 is de realisatie weergegeven van de gewone dienst tot en met het vierde kwartaal van 2019 en 2022. Daarnaast is de realisatie uit de jaarrekening 2019 opgenomen en zijn de begrote baten en lasten voor 2022 weergegeven. In het advies bij de vastgestelde BW 2022 concludeerde het Cft dat de begroting 2022 niet in lijn was met de realisatie op dat moment.

Tabel 1: Overzicht realisatie gewone dienst (in miljoenen ANG)⁵

	4 ^e UR 2019	JR 2019	4 ^e UR 2022	BW 2022
Baten	434	453	440	419
Belastingen	350	353	349	342
Vergunningen	21	21	15	15
Licenties en concessies	45	57	48	36
Ontvangen bijdragen en subsidies	-	5	1	9
Overige baten	18	17	27	17
Lasten	468	473	479	520
Personeelslasten	206	212	208	220
Goederen en diensten	107	119	110	135
Sociale voorzieningen	28	38	32	31
Afschrijving	11	11	14	8
Subsidies	100	95	100	100
Studiebeurzen	3	4	3	3
Afwaardering activa		7		-
Correctie afwaardering activa		-27		-
Dotatie/vrijval voorziening		1		-
Bank- en rentelasten	13	13	12	12
Projecten Landspakket		-		9
Onvoorzien				2
Resultaat	-34	-20	-39	-101

Bron: vierde uitvoeringsrapportages van 2019 en 2022, jaarrekening 2019 en de vastgestelde BW 2022

Sint Maarten licht in de UR het tekort op basis van de kas-benadering en baten-lasten-benadering cijfermatig toe. Op basis van de kas-benadering komt Sint Maarten vooralsnog uit op een tekort van ANG 25 miljoen. Daarmee blijft Sint Maarten binnen het maximaal toegestane tekort van ANG 40 miljoen. Dit vertaalt zich naar een tekort op basis van de baten-lasten-benadering van ANG 39 miljoen, dat voldoende is toegelicht. Bij de vastgestelde jaarrekening 2022 zal het definitieve tekort worden vastgesteld.

⁵ In deze tabel is sprake van afronding op hele ANG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

Baten

De totale baten zijn ANG 21 miljoen hoger dan begroot. Hiervan heeft ANG 7 miljoen betrekking op belastingbaten. De Belasting op Bedrijfsomzetten (BBO) blijft achter ten opzichte van 2019. Vanwege het sterke herstel van het verblijfstoerisme zijn de baten uit de logeerbelasting ver boven de begrote baten uitgekomen.

De vergunningenfees blijven met ANG 6 miljoen achter ten opzichte van 2019. Sint Maarten geeft aan dat er in de post overig baten nog vergunningen fees zitten, welke nog niet zijn toegerekend. Naar verwachting zullen de baten uit vergunningen fees bij het opmaken van de jaarrekening naar boven worden bijgesteld.

De post overige baten bestaat verder uit baten uit casinocontrollers, erfpacht en overig. De casinocontrollers- en erfpachtbaten liggen hoger dan bij de vierde UR van 2019. Dit is het resultaat van de compliance projecten die in 2022 zijn gestart. De post overige baten nam in het vierde kwartaal van 2022 af met ANG 4 miljoen, tot ANG 18 miljoen. Dit wordt onder meer veroorzaakt doordat bij banktransacties omschrijvingen zijn wegvallen en/of onvolledig zijn. Eind 2021 werd de betaling via cheque afgeschaft voor particulieren, wat leidde tot meer banktransacties. Sint Maarten geeft aan dat het probleem met de omschrijvingen bij overboekingen in 2023 opgelost moet zijn.

Sint Maarten startte in 2022 een project met compliance-verhogende maatregelen voor de vergunningen fees en de inning van achterstallige casino- en erfpacht fees. In de vierde UR schetst Sint Maarten de laatste stand van zaken van de achterstallige inningen. Het is echter onduidelijk wat tot dusver de financiële impact is van dit project. Het Cft adviseert om bij de eerste UR van 2023 deze resultaten inzichtelijk te maken.

Lasten

Sint Maarten realiseerde tot en met het vierde kwartaal van 2022 ANG 479 miljoen aan lasten. De lasten liggen daarmee ANG 11 miljoen boven het niveau van 2019.

Personeelslasten

Tot en met het vierde kwartaal van 2022 realiseerde Sint Maarten ANG 208 miljoen aan personeelslasten en komt daarmee ANG 2 miljoen hoger uit dan in het vierde kwartaal van 2019. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere lasten voor de overheidsziektekostenregeling (OZR). De lasten van de inhuur van personeel komen uit op ANG 5 miljoen. Dit is iets onder de begrote lasten. Sint Maarten geeft aan moeite te hebben om vacatures in te vullen. Vacatures worden tijdelijk vervuld door het inhuren van personeel. Sint Maarten realiseerde tot en met het vierde kwartaal van 2022 ANG 5 miljoen aan overwerk, dit is conform de begroting. Met name bij het ministerie van Justitie is wegens onderbezetting veel sprake van overwerk. Sint Maarten geeft aan dat de overige ministeries zoveel mogelijk een tijd-voor-tijd regeling hanteren voor overwerk. Het Cft adviseert Sint Maarten om in samenwerking met de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) de uitdagingen op het gebied van personeelszaken te adresseren.

Goederen en diensten

Sint Maarten realiseerde tot en met het vierde kwartaal van 2022 ANG 110 miljoen aan lasten van goederen en diensten. Dit is ANG 25 miljoen lager dan Sint Maarten begrootte. Sint Maarten geeft aan dat er onvoldoende capaciteit beschikbaar was voor de uitvoer van alle begrote projecten.

Tekortcompensatie

In lijn met artikel 18 lid 3 van de Rft en het RMR besluit van 30 september 2022 neemt Sint Maarten een toelichting op over tekortcompensatie. Sint Maarten geeft aan dat de voorlopige tekorten over 2020, 2021 en 2022 cumulatief ANG 315 miljoen bedragen. Sint Maarten geeft aan in gesprek te zijn met het ministerie van BZK om te komen tot een langlopend financieringsplan van de liquiditeitssteunleningen, die tijdens de coronacrisis zijn verstrekt. De tekortcompensatie van eerdere jaren zal hierin worden meegenomen.

Kapitaaldienst

In tabel 2 is de realisatie weergegeven van de kapitaaldienst tot en met het vierde kwartaal van 2019 en 2022. Daarnaast is de realisatie voor het jaar 2019 opgenomen en de vastgestelde BW 2022.

Tabel 2: Overzicht realisatie kapitaaldienst (in miljoenen ANG)⁶

	4de UR 2019	JR 2019	4de UR 2022	BW 2022
Ontvangsten	16	47	330	348
Bijdragen	-	-	-	27
Opname geldlening	-	33	24	20
Afschrijving	11	11	14	8
Herfinanciering	-	-	292	293
Overschot kapitaaldienst	5	3	-	-
Uitgaven	18	47	305	348
Aflossing leningen o/g	8	8	301	302
Studieleningen	5	5	4	4
Investeringsuitvoering	5	3	1	42
Begrotingsuitvoering		32	-	-
Saldo	-2	0	25	0

Bron: vierde uitvoeringsrapportages 2019 en 2022, jaarrekening 2019 en de vastgestelde BW 2022

⁶ In deze tabel is sprake van afronding op hele ANG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

In het vierde kwartaal van 2022 ontving Sint Maarten ANG 24 miljoen aan liquiditeitssteun. De leningen lopen af in oktober 2023. De ANG 292 miljoen aan liquiditeitssteun die Sint Maarten ontving tot en met april 2022 is door Nederland volledig geheerfinancierd tot oktober 2023. De vrijgevallen middelen inzake afschrijvingen vielen met ANG 14 miljoen hoger uit dan begroot, met name door overgedragen activa vanuit het Nationaal Programmabureau Wederopbouw (NRPB). Sint Maarten begrootte ANG 42 miljoen aan investeringen in 2022, maar investeerde daadwerkelijk ANG 0,6 miljoen. Voor ANG 15 miljoen verzocht Sint Maarten financiering via de lopende inschrijving via Nederland. De vastgestelde BW 2022 week dermate af van het door de RMR maximale toegestane tekort en de realiteit, dat het Cft niet positief kon adviseren bij de voorgenomen lening.

Financieel beheer

In de vierde UR wordt een beperkte update gegeven over de voortgang van de verbetering van het financieel beheer in het kader van het Landspakket. Sint Maarten stelde in samenwerking met de TWO een roadmap ter verbetering van het financieel beheer op. Het Cft verzoekt Sint Maarten om elk kwartaal inzicht te geven in de voortgang van de uitvoering van de verbetervoorstellen uit de roadmap. In januari 2023 zijn de jaarrekeningen 2019 en 2020 vastgesteld. Hiermee is de achterstand bij het opstellen en vaststellen van jaarrekeningen grotendeels ingelopen. De jaarrekening 2021 wordt naar verwachting op korte termijn vastgesteld. Ook werkt Sint Maarten aan het verkorten van het proces van oplevering en controle van de jaarrekeningen. Het Cft benadrukt het belang van een duurzame implementatie van de verbeteringen die uit de projecten volgen om de kwaliteit van het financieel beheer structureel te verbeteren.

Liquiditeitspositie

Uit de vierde UR blijkt dat Sint Maarten eind december 2022 beschikte over ANG 27 miljoen aan liquiditeiten. Dit is ANG 24 miljoen hoger dan Sint Maarten verwachtte.

Collectieve sector

Conform artikel 23 van de Rft wijst Sint Maarten samen met Nederland tweejaarlijks, na advies van het Centraal Bureau voor de Statistiek van Sint Maarten en in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek van Nederland, voor 1 april aan welke rechtspersonen er met ingang van het volgende begrotingsjaar tot de collectieve sector behoren. Het Cft verzoekt Sint Maarten om voor 1 april 2023 de collectieve sector vast te stellen voor de begrotingsjaren 2024 en 2025.

Overheidsentiteiten

De UR is voorzien van een toelichting op de huidige en verwachte financiële positie van de belangrijkste overheidsentiteiten. De actuele financiële informatie van het nutsbedrijf GEBE en van de Postal Services Sint Maarten ontbreekt echter.

Op 11 oktober 2022 verzocht het Cft om toezending van de jaarrekeningen van een aantal geselecteerde entiteiten, met als uiterlijke aanlevertermijn 30 november 2022.⁷ Tot op heden leverde Sint Maarten geen jaarrekeningen over 2021 aan. Het Cft verzoekt Sint Maarten om hier zo snel mogelijk gehoor aan te geven.

De overheid van Sint Maarten heeft diverse schulden aan overheidsentiteiten. De totale betalingsachterstand aan overheidsentiteiten bedroeg aan het eind van het vierde kwartaal van 2022 ANG 136 miljoen. Dit betreft voornamelijk de achterstanden bij de SZV en het Algemeen Pensioenfonds Sint Maarten (APS). In het vierde kwartaal liepen de betalingsachterstanden ten aanzien van de SZV en APS op. Nu de coronacrisis grotendeels voorbij is adviseert het Cft om op korte termijn terugbetalingsafspraken te maken, zodat ook op dit punt wordt voldaan aan de aanwijzing uit 2015. Het Cft adviseerde Sint Maarten bij de tweede en derde UR van 2022 het retroactieve bedrag ten aanzien van het Korps Politie Sint Maarten (KPSM) definitief vast te stellen.⁸ Sint Maarten heeft hier tot op heden niet aan voldaan. Sint Maarten geeft aan dat dit pas kan geschieden als de bijhorende functieboeken zijn vastgesteld en wanneer de medewerkers van het KPSM in de juiste functie zijn ingetreden. Het Cft verzoekt Sint Maarten om dit proces te versnellen.

Zorgfondsen

Het cumulatieve tekort van de zorgfondsen bedroeg eind 2021 ANG 345 miljoen en het verwachte tekort van de SZV over 2022 is ANG 95 miljoen. Dit wordt voor ANG 49 miljoen veroorzaakt door negatieve beleggingsresultaten. Het Cft blijft aandacht vragen voor de zorgwekkende financiële situatie van de zorgfondsen. Met de introductie van een algemene ziektekostenverzekering per 1 januari 2024 verwacht Sint Maarten de tekorten bij de zorgfondsen structureel terug te dringen. Hiermee beoogt Sint Maarten invulling te geven aan de aanwijzing uit 2015. Het Cft continueert de gesprekken met de SZV om toe te werken naar een transparante en goed onderbouwde meerjarenbegroting, die als grondslag kan dienen voor hervormingen en kostenbesparingen.

Rentelastnorm en schuldpositie

Op basis van de beschikbare gegevens stelt het Cft vast dat de rentelasten van de collectieve sector van Sint Maarten binnen de voorlopige, nog vast te stellen, rentelastnorm van ANG 32,7 miljoen liggen.⁹

⁷ Cft, kenmerk Cft 202200127, Rapportages collectieve sector en verzoek jaarrekening overheids(gelieerde)entiteiten, d.d. 11 oktober 2022.

⁸ Cft, kenmerk Cft 202200099, Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2022, d.d. 30 augustus 2022. Cft, kenmerk Cft 202200150, Reactie op de derde uitvoeringsrapportage 2022, d.d. 28 november 2022.

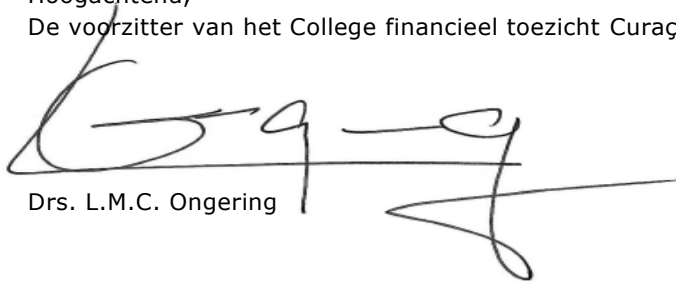
⁹ Department of Statistics Sint Maarten (2021). Collective Sector Report 2021. Establishing the Collective Sector and interest expense norm of Sint Maarten.

Kenmerk
Cft 202300022
Blad
8/8

De overheidsschuld van Sint Maarten bedraagt per 31 december 2022 naar schatting ANG 1.122 miljoen. De overheidsschuld van Sint Maarten bedraagt daarmee 49 procent van het bbp.¹⁰ In de vastgestelde overheidsschuld is het cumulatieve tekort van de zorgfondsen, dat is gefinancierd met reserves uit andere sociale fondsen, buiten beschouwing gelaten. Graag verneemt het Cft bij de eerste UR van 2023 uw zienswijze over de status van de schuld van de zorgfondsen aan de andere sociale fondsen, en of daaruit volgt dat de schuld toegerekend zal worden aan de overheidsschuld. In 2022 ontving Sint Maarten ANG 24 miljoen liquiditeitssteun. Sint Maarten loste in 2022 ANG 21 miljoen af op de langlopende leningen.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Drs. L.M.C. Ongerling

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De voorzitter van de Staten van Sint Maarten
De minister-president van Sint Maarten
De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten

¹⁰ Bij het bepalen van de schuldquote is uitgegaan van het bbp voor 2022 dat het IMF heeft gepubliceerd in IMF, Article IV Consultation discussion: Press release and Staff report - Curaçao and Sint Maarten, August 2022.